

ARCHITEKTURA

II Rzeczypospolitej

inspiracje do przygotowania konkursowego
LAPBOOKA

Konkurs

Zaprojektuj
LAPBOOK

o Architekturze II Rzeczypospolitej

Zbiór **inspiracji** przeznaczony jest dla nauczycieli i rodziców, którzy chcą wprowadzić dziecko w zagadnienia związane z architekturą II Rzeczypospolitej.

Udostępnione materiały mają za zadanie pokazać wielowątkowość tematów dotyczących architektury w międzywojniu.

Zalecamy, aby NIE pokazywać całej prezentacji na zajęciach w szkole. Przygotowane slajdy są zbiorem inspiracji.

SPIS SLAJDÓW

1. Definicje najpopularniejszych kierunków
2. Osiedla – mieszkania – domy
3. Budynki publiczne
4. Ważne architektki i znani architekci

MODERNIZM – styl międzynarodowy

prąd w architekturze światowej, który zakładał całkowite odejście od stylów historycznych, w tym także stylizacji.

Cechy architektury modernistycznej:

- FUNKCJONALIZM, czyli architektura dostosowana do potrzeb: dostęp do świeżego powietrza, dostęp do światła dziennego, urządzenia sanitarne, otwarte przestrzenie wokół budynków;
- geometryczne bryły;
- płaskie dachy, często z tarasem;
- duże, pasmowe okna, pozbawione wewnętrznych podziałów (lubili duże przeszklenia);
- unikanie symetrii;
- brak ornamentu, prostota.

Styl dworski

W międzywojennej Polsce wielu artystów postanowiło tworzyć w stylu narodowym. Postulat stylu narodowego pojawiał się wcześniej, już w XIX wieku – wówczas przyjęto np. gotyk i budowano masowo neogotyckie kościoły na Mazowszu. Po odzyskaniu niepodległości tzw. styl swojski, dworski wrócił przy projektowaniu domów i budynków użyteczności publicznej. Styl budynków miał szeroko nawiązywać do symbolu polskiej tradycji I Rzeczypospolitej.

Cechy:

- ganek na kolumnach;
- dach mansardowy.

ODSIEDLA – MIESZKANIA – DOMY

w II RP powstało wiele projektów mieszkaniowych. Projektanci w swoich pracach wykorzystywali następujące zasady:

biała elewacja, duży dostęp do światła, dużo zieleni, prosta bryła budynku.

Wzrost budownictwa mieszkalnego był efektem polityki społecznej rządów II RP. Wyniszczona wojną Polska i wcześniejsze braki w nowych inwestycjach wpłynęły na nowe realizacje mieszkaniowe w całym kraju.

Budownictwo wielorodzinne współfinansowane było przez państwo – wiązało się to z potrzebą stworzenia tanich, funkcjonalnych i zdrowych mieszkań dla uboższych obywateli, w tym robotników.

Domy kooperatywy urzędników miejskich w Gdyni
Fot. Henryk Poddębski
źródło: POLONA

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa – Żoliborz (lata 20.) (projekt : Brunon Zborowski)

Milusin w Sulejówku (projekt: Kazimierz Skórewicz)
źródło: wikipedia

Dwór w Parlinie
źródło: wikipedia

BUDYNKI PUBLICZNE

po odzyskaniu niepodległości, nowe państwo potrzebowało nowych urzędów, banków, poczt, dworców, szkół. Na przestrzeni 20 lat w wielu miastach powstały nowe budynki, które służą do dziś. W realizacjach II Rzeczypospolitej można zobaczyć, jak odbudowywano państwo przy wykorzystaniu architektury. Okazałe budynki publiczne miały umacniać państwo i świadczyć o jego nowoczesności i sile.

Dworzec w Gdyni w 1926 r. (projekt: Romuald Miller)
Fot. Henryk Poddębski,
źródło: POLONA

Fasada główna gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie (projekt: Tadeusz Tołwiński)
fot. Henryk Poddębski,
źródło: NAC

Widok gmachu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i kawiarni Bałtyk (projekt: Roman Piotrowski)
Fot. Roman Burzyński
źródło: NAC

Dom Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach
(projekt: Edgar Aleksander Norwerth)
źródło: POLONA

Łódzki Dom Kultury (projekt: Wiesław Lisowski)
źródło: wikipedia

Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie im. Józefa Piłsudskiego
(projekt: Edgar Aleksander Norwerth)
źródło: wikipedia

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-G-6242

Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie (projekt: Rudolf Świerczyński)
źródło: NAC

Muzeum Narodowe w Warszawie (projekt: Tadeusz Tołwiński i Antoni Dygat) źródło: NAC
Muzeum Narodowe w Krakowie (projekt : Czesław Boratyński, Edward Kreisler, Bolesław Schmidt)
źródło: POLONA

Tor Wyścigów Konnych na Służewcu – Warszawa (projekt: Zygmunt Plater-Zyberk)
źródło: NAC

Katowice. Województwo.

Gmach Sejmu Śląskiego w Katowicach (projekt: Ludwika Wojtyczk, P. Jurkiewicz, K. Wyczyński i S. Żeleński)

źródło: POLONA

ARCHITEKCI

w powojennej Polsce tworzyło wiele architektek i wielu architektów. W każdym z dużych miast realizowali swoje projekty oparte na nowoczesnych trendach. Wielu z nich projektowało zarazem budynki modernistyczne, jak i odwołujące się do stylów historycznych.

Adolf Szyszko-Bohusz

polski architekt, przedstawiciel
historyzmu i modernizmu, konserwator
zabytków.

Najważniejsze projekty:

Zamek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Wiśle

źródło: wikipedia

Dom im. Józefa Piłsudskiego w Krakowie
źródło: wikipedia

Gmach Pocztowej Kasy Oszczędności w Krakowie
źródło: NAC

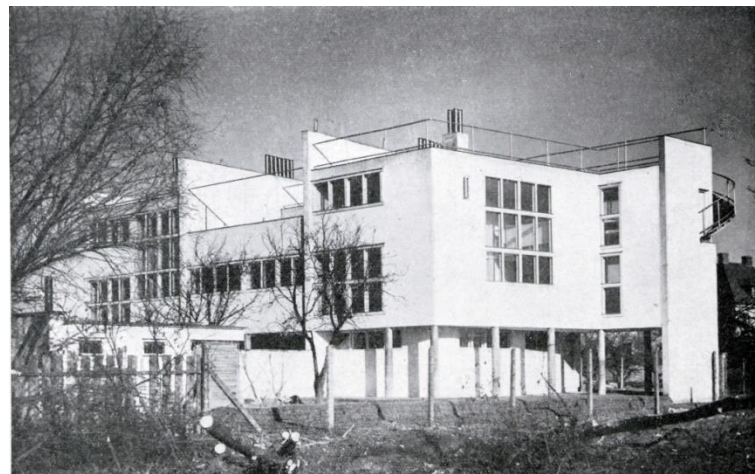
Bohdan Lachert

polski architekt, przedstawiciel modernizmu, laureat Honorowej Nagrody SARP.

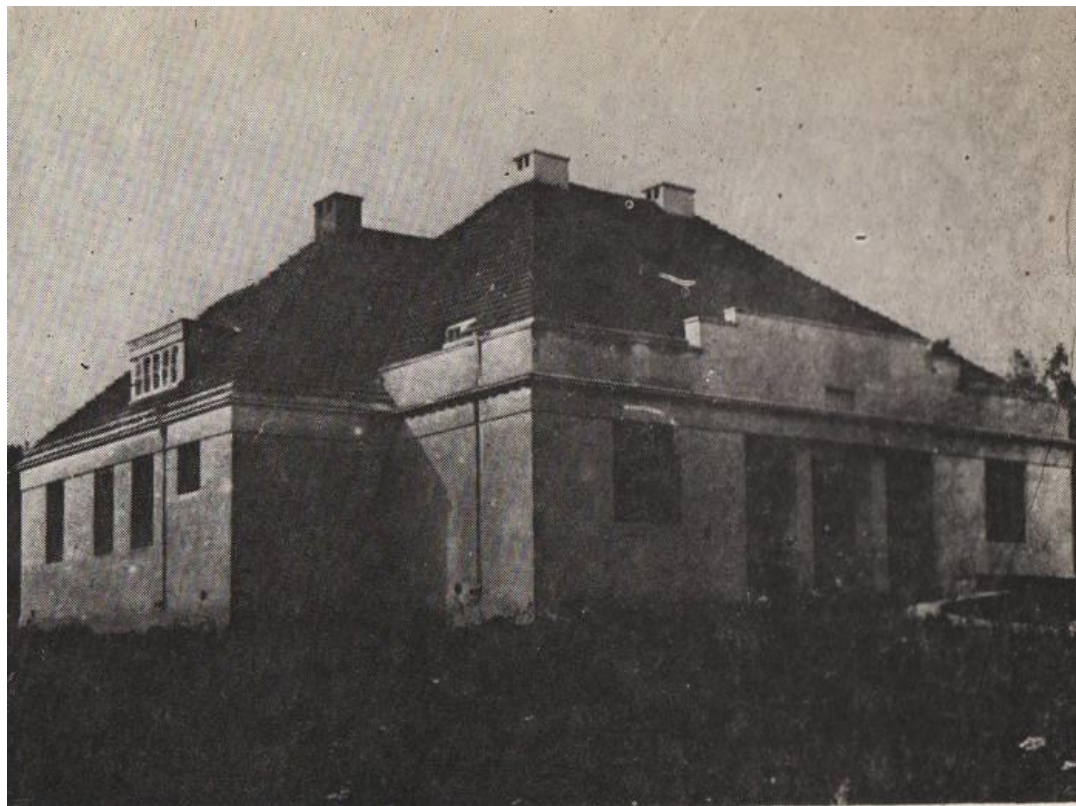
Józef Szanajca

polski inżynier architekt, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej architektury modernistycznej.

Najważniejsze projekty:

Willa przy ul. Katowickiej 9/11/11A w Warszawie
źródło: Wikipedia

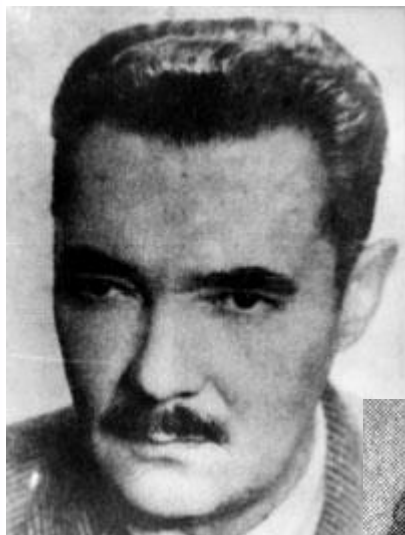

Dwór w Ciechankach Wacława Lacherta, ojca Bohdana. Pierwsza realizacja Bohdana Lacherta modernistycznie upraszczająca formę dworu polskiego.

Źródło: <http://www.ronet.pl/>

Domy mieszkalne „Warszawa 4” przy ul. Inwalidów w Warszawie. Projekt: Józef Szanajca
źródło: <http://www.ronet.pl>

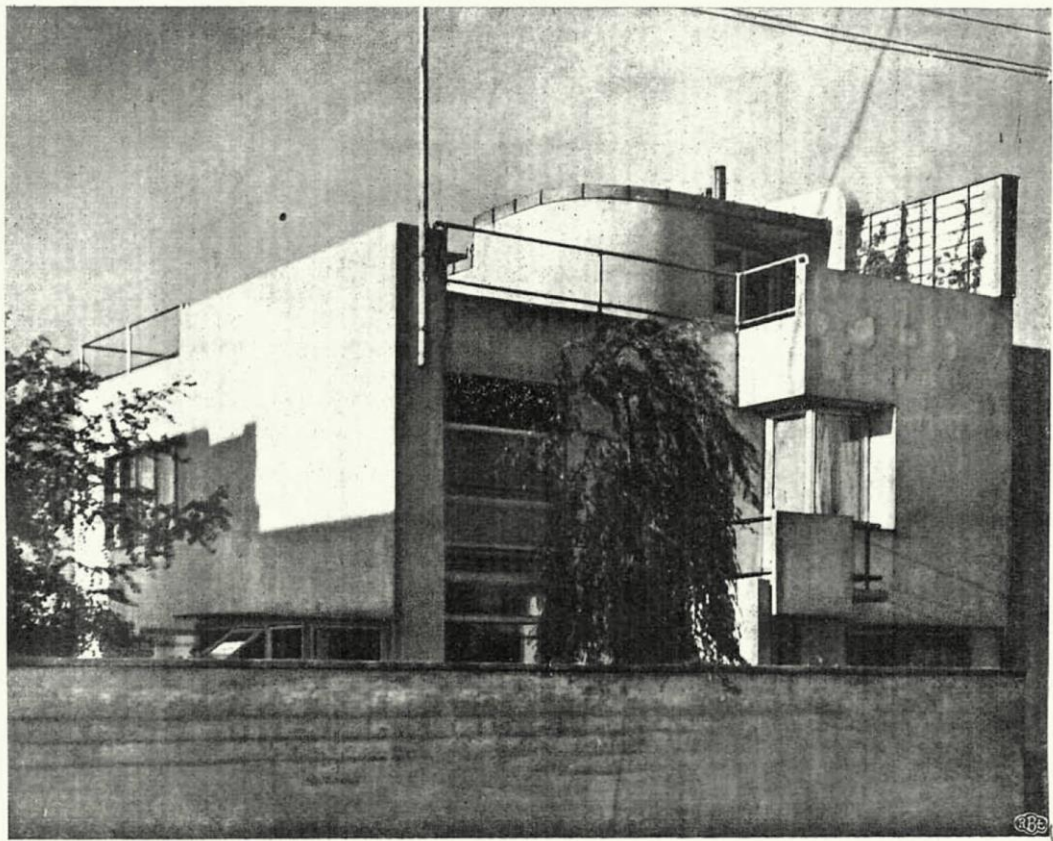
Barbara Brukalska

polska architektka, teoretyczka architektury, przedstawicielka funkcjonalizmu, członkini grupy Praesens.

Stanisław Brukalski

polski architekt, przedstawiciel funkcjonalizmu, profesor Politechniki Warszawskiej, członek grupy Praesens.

Najważniejsze projekty:

Dom Brukalskich – Warszawa Żoliborz

źródło: <http://www.nagrodabrukalskich.pl/p/o-patronach.html>

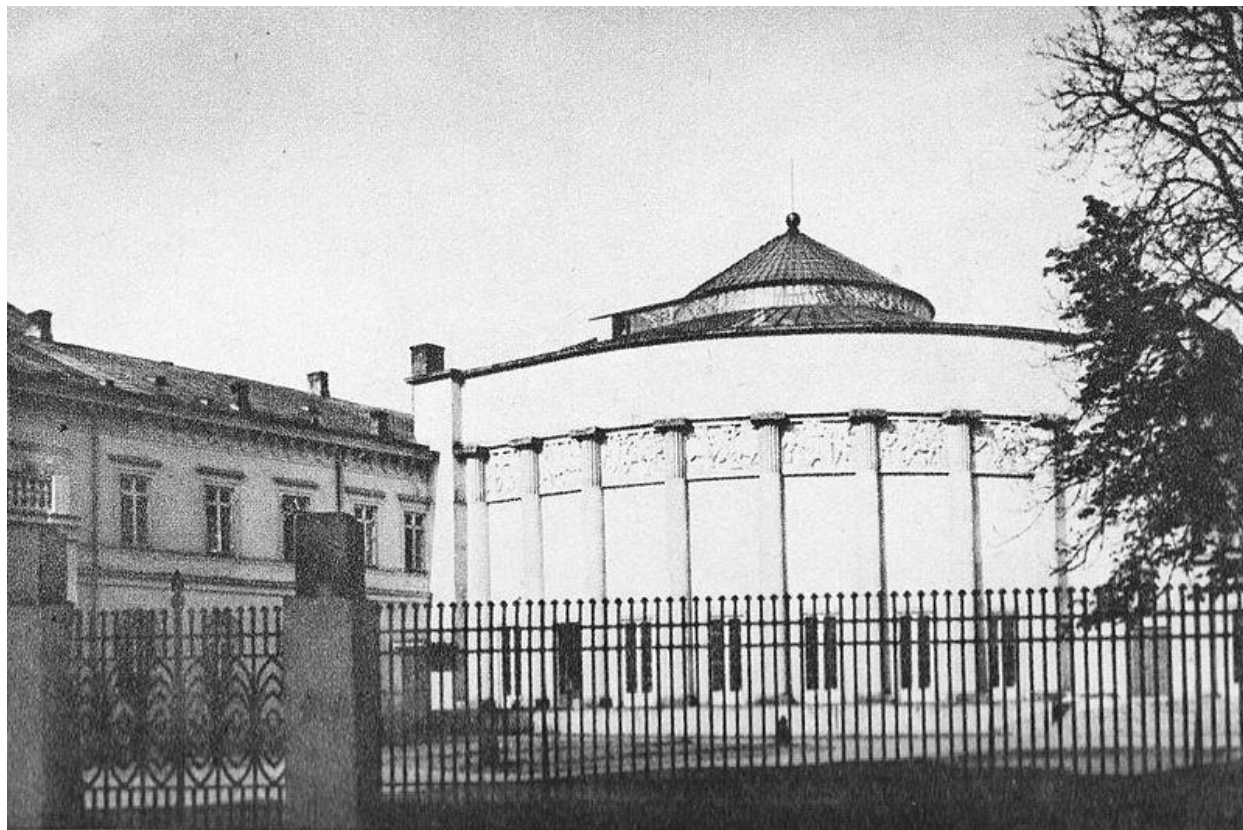
Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa – Warszawa Żoliborz (lata 30.)

źródło: POLONA

Kazimierz Skórewicz

polski architekt, konserwator i
historyk architektury, współzałożyciel
Towarzystwa Opieki nad Zabytkami
Przeszłości.

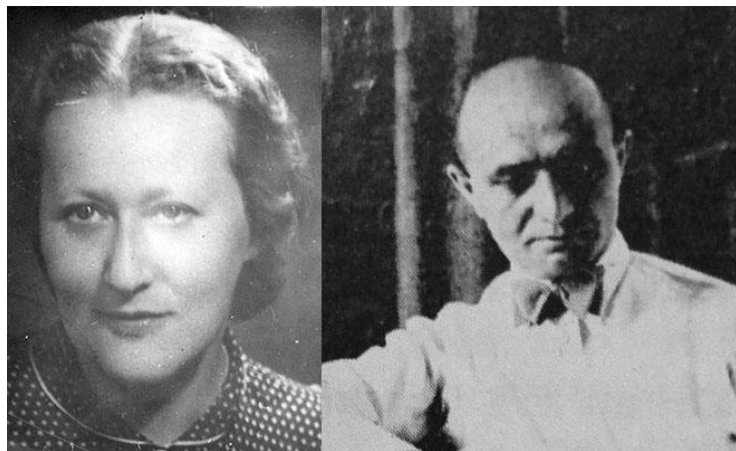
Gmach Sejmu od strony ul. Wiejskiej (lata 30.)

Źródło: Wikipedia

Szpital Kliniczny im. ks. Anny Mazowieckiej w Warszawie

źródło: <http://www.szpitalkarowa.pl/>

Helena Syrkusowa

polska architektka, profesor na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej.

Szymon Syrkus

polski architekt, profesor na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej.

Najważniejsze projekty:

Osiedle Robotnicze – Na Kole przy ul. Obozowej w Warszawie
źródło: POLONA

Podane przykłady to nie wszystkie budynki, które powstały w okresie międzywojennym. Znajdźcie obiekty w swojej okolicy, które powstały w II RP i mogą posłużyć jako „bohaterowie” do stworzenia lapbooka.

Pamiętajcie! Ważna jest kreatywność.

Konkurs

Zaprojektuj
LAPBOOK

o Architekturze II Rzeczypospolitej

Nagrody:
tablety
graficzne
i materiały
plastyczne

wybór przykładów – Maria Pawlak
w przypadku dodatkowych pytań:
m.pawlak@mjpws.pl